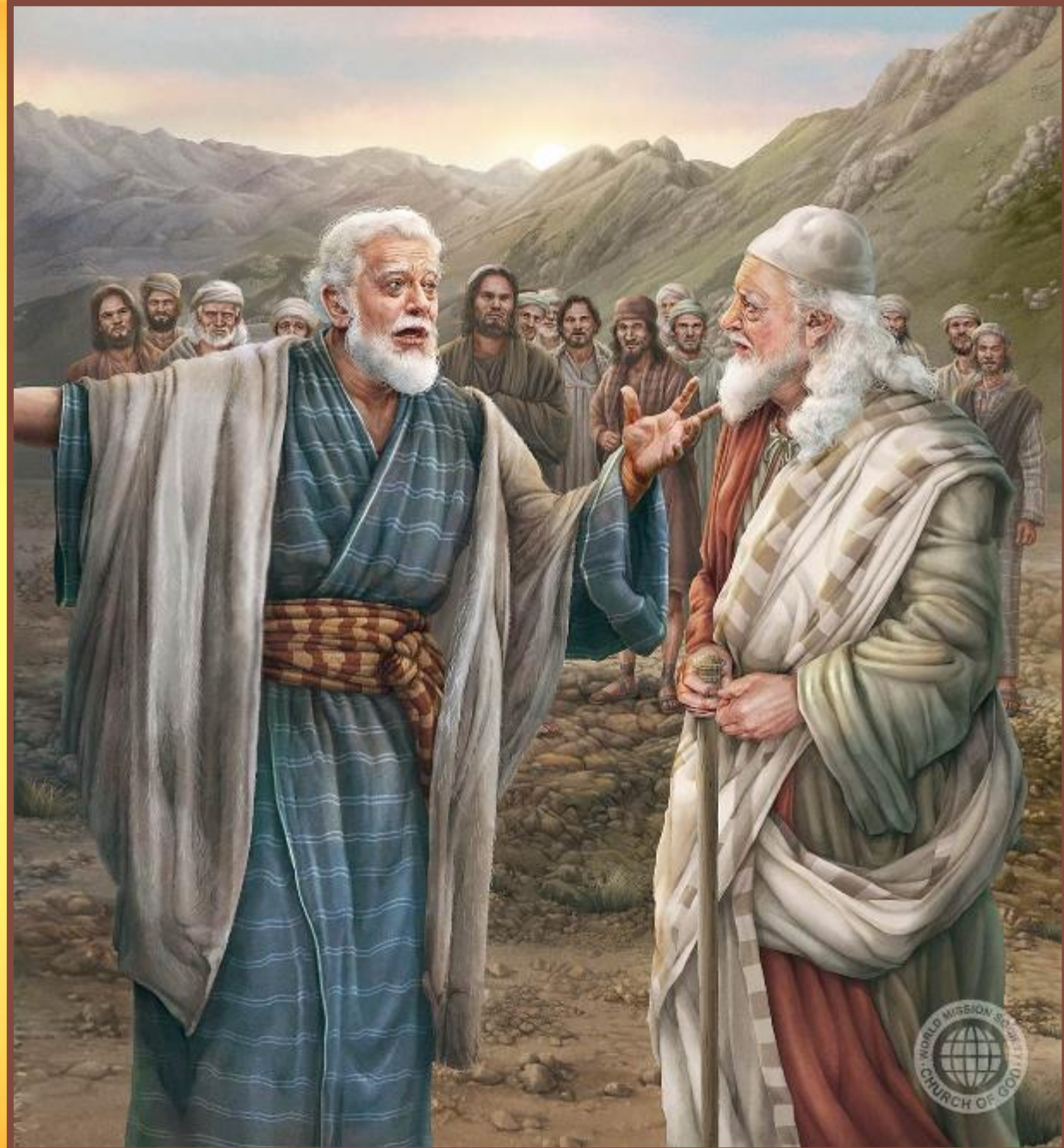
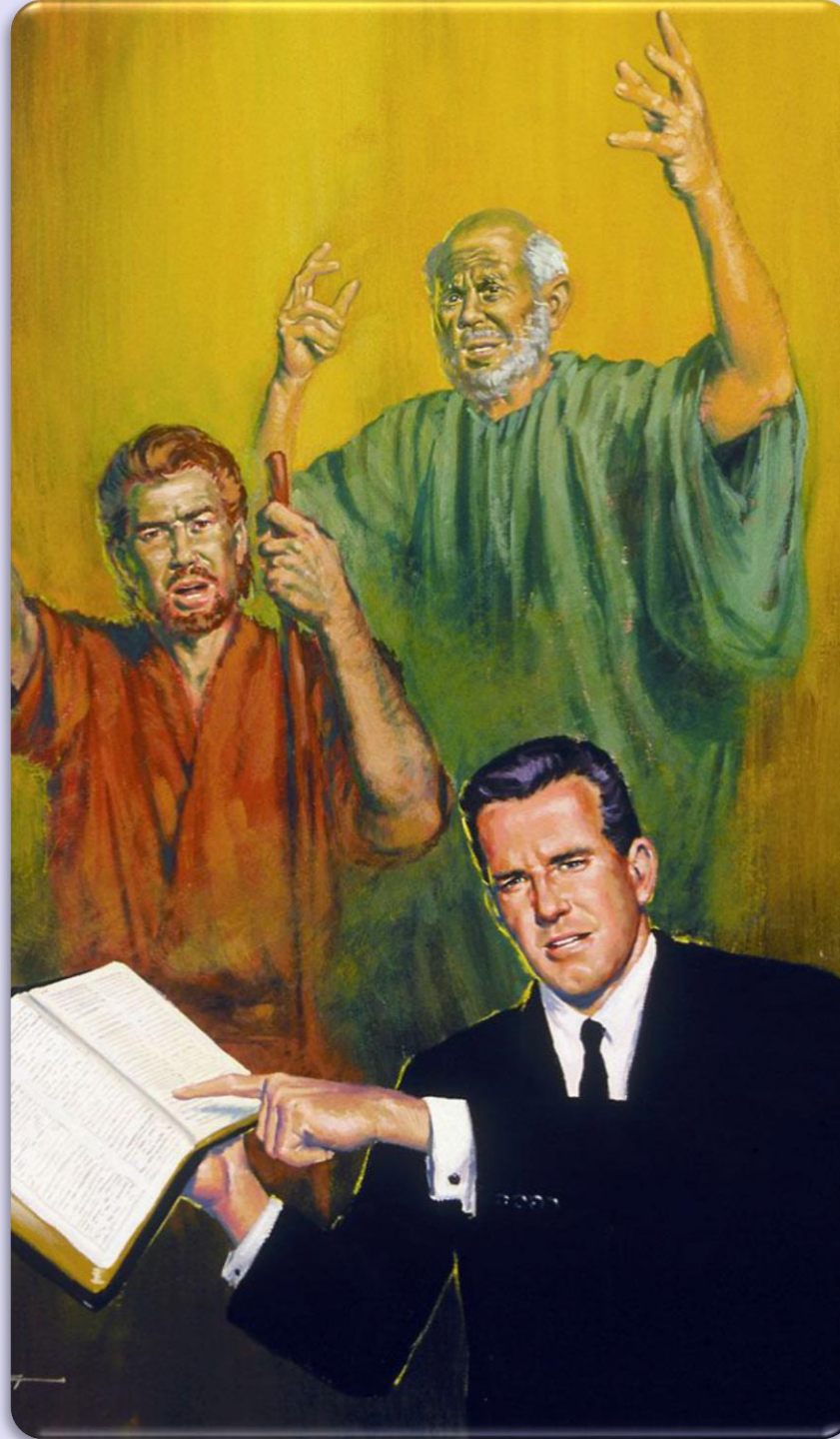

NJAMBA NENE CIA WITIKIO: JOSHUA NA KALEBU

“Ririkanagai
atongoria anyu
arĩa maamũheire
ũhoro wa Ngai.
Cũranagiai ũhoro
wa maciaro ma
mĩĩkarĩre yao, na
mwĩgerekanagie
nao ũhoro-inĩ wa
gwĩtĩkia kwao.”
(Ahibirania 13:7, ESV)

Nĩ ũũĩ andũ aya ikũmi: Shamua, Shafati, Igali, Paliti, Gadieli, Gadi, Amieli, Sethuri, Nahibi and Geueli?

“Ngumo” yake yarĩ kwaga kwĩhoka hinya wa Ngai, na kwoguo akĩrehera gĩkuũ o hamwe na rūciaro rūgima. (Ndari. 14:36-37).

No hihi wanaigua igūrũ rĩa andũ aya eerĩ : Joshua na Kalebu. Marũgamire kii, metĩkĩtie o cĩĩranĩro cia Ngai, na magĩtũũra mone ikĩhinga (Ndari. 14:38).

Tũngĩtũkia atĩa wĩtĩkio wao na tũkinyanĩrie kwĩhoka Ngai atĩ no ahingie maũndũ matangĩhoteteka, ta ũrĩa mekire?

Wĩtĩkio wa Kalebu:

Kũhotithia ũrĩa gũtangĩhoteteka

Wĩtĩkio wĩra-inĩ.

Kũnenganĩrĩria kĩmũũrĩ.

Wĩtĩkio wa Joshua.

Ũrĩa tũngĩgwatĩra wĩtĩkio.

WĪTĪKIO WA KALEBU

KŪHOTITHIA KŪRĪA GŪTANGĪHOTETEKĀ

"no rĩrĩ, ariũ a ithe witũ aĩa twaambatanĩtie nao nĩmatũmire ngoro cia andũ ciyũrwo nĩ guoya. No o na kũrĩ ũguo-rĩ, nĩ nĩ ndarũmĩrĩire MWATHANI Ngai wakwa na ngoro yakwa yothe" (Joshua 14:8 NKJV)

Rĩtwa "Kalebu" rĩtaũkaga "ngui." ta ũrĩa mūtũrĩre wake wonanagia, ndamũkĩrĩte rĩtwa rĩu ta ũndũ wa kũmenererio, no nĩ ũndũ wa wĩhokeku wake ũtenyenyekaga. Arĩ wĩtĩkio rĩrĩa angĩ ma tarĩ na wĩtĩkio. Aikarire e mwĩhokeku rĩrĩa aingi megegire.

Kũrĩa athigani ikũmi monire matũũra matangĩtahwo, na marimũ matangĩtorio, Kalebuu onire matũra matharĩkĩre na marimũ "marĩtwo ta mũgate" (Ndari. 13:28-33; 14:6-9).

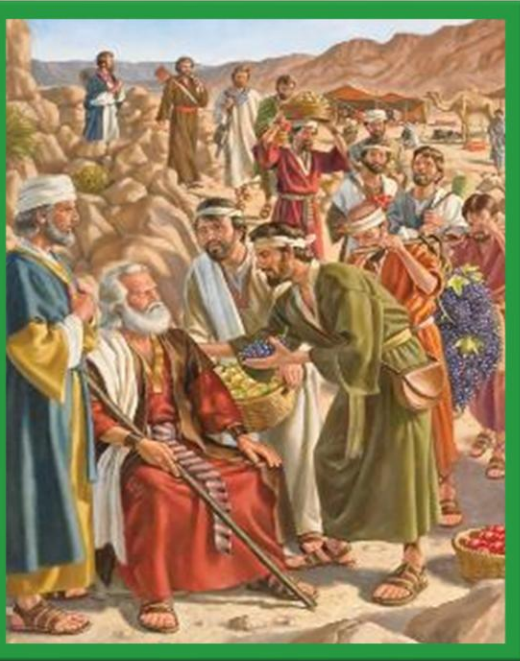
Hamwe na Joshua (hihi mwĩthĩ kũmũkĩra), arũgamire na ũgi wake, ona rĩrĩa kĩrĩndĩ kĩendaga kũmũhũrra na mahiga yuguto (Ndari. 14:10).

Mũhiano wake ũtwĩkĩraga hinya tũtũrie tũrũmĩtie wĩtĩkio thĩinĩ wa Ngai, ũrĩa ũtũmaga kũhoteteke ũrĩa tũtangĩhota.

WĪTĪKIO WĪRA-INĪ

“Tondũ ũcio rīu kīīhe bŭrŭri ũyũ wa irīma, o ũrīa MWATHANI aaririe ũhoru waguo mŭthenya ũcio. Wee mwene nīwaiguire mŭthenya ũcio atĩ andũ a Anaki maarĩ kŭndũ kũu, namo matũŭra mao maarĩ manene na makairigĩrwo na hinya mũno, na rĩrĩ, MWATHANI angĩkorwo hamwe na nĩ andeithie-rĩ, nĩngũmaingata o ta ũrīa oigire.” (Joshua 14:12 NIV)

Kŭringana na Kalebu we mwene, rĩrīa Musa etirie mawoni, “Nĩdamũcookeirie ũhoru o ta ũrīa warĩ ngoro-inĩ yakwa” (Josh. 14:7 NIV), na “iĩ nĩ ndarũmĩrĩire MWATHANI Ngai wakwa na ngoro yakwa yothe” (Josh. 14:8 NIV). Nĩũndũ wa gwĩtĩkia gwake, akĩrĩrwo atĩ nĩ akagaya kŭndũ kŭrīa agakinyithia kũgŭrũ rĩrīa agakorwo akĩrorera bŭrŭri (Josh. 14:9).

Kalebuu arĩ na mĩaka 40 rĩrīa atũmĩtwo agathigane. Thutha wa mĩaka ĩtano ya ũhotani, agĩkorwo e mŭthuri mŭkŭrũ wa mĩaka 85 (Josh. 14:10). Mwĩrĩ na meciria make ciarĩ ona hinya, na mwĩcirĩrie warĩ o ũrīa (Josh. 14:11).

Ihinda nĩ rĩakinyĩte rĩa gwĩtia kīranĩro na kuonania ciugo ciake itiarĩ cia mana/tũhũ. Na ũteithio wa Ngai, arĩ amerie marimũ na atharĩkĩre na mooe matũŭra (Josh. 14:12-14).

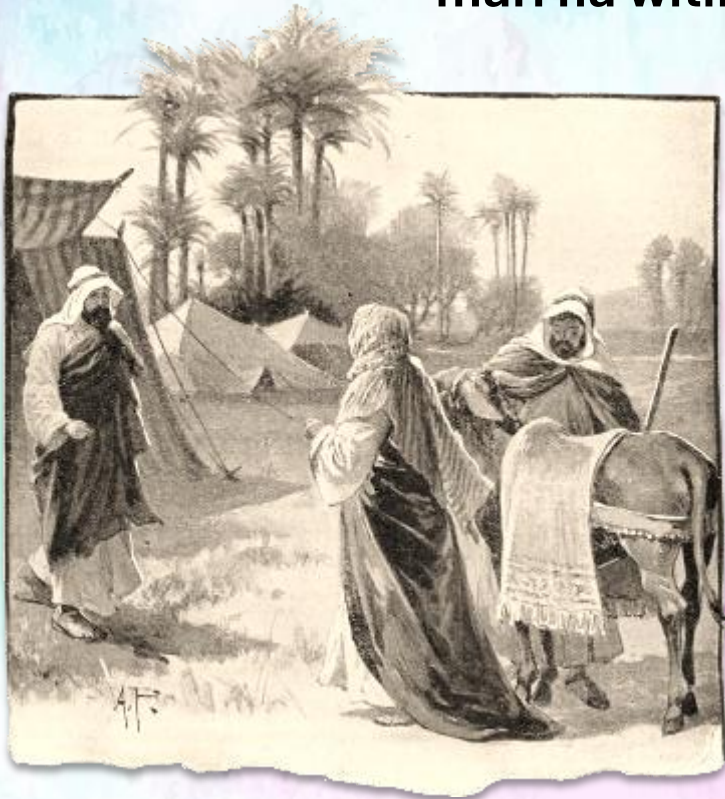
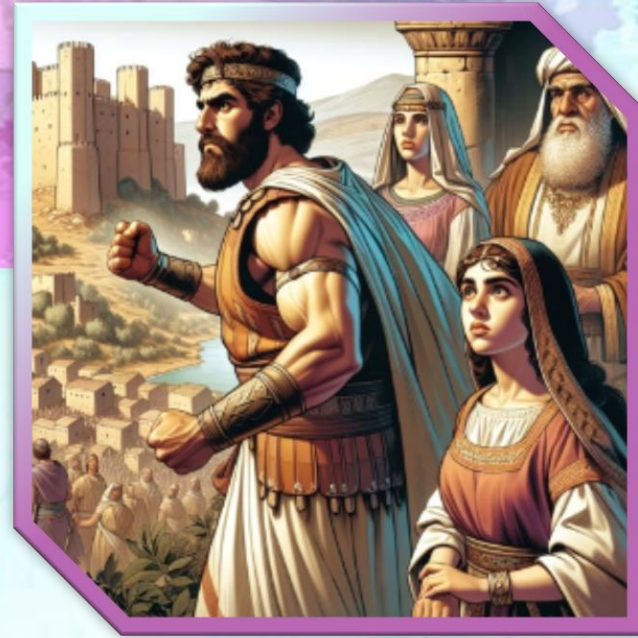

KŪNENGANĪRĪRIA KĪMŪŪRĪ

"Nake Kalebu akiuga atĩrĩ, "Mündũ ũrĩa ugũtharĩkĩra na atunyane Kiriathu-Sefari, ũcio nĩwe ngũhe mwarĩ wakwa Akisa, amũhikie.' " (Joshua 15:16)

Rĩrĩa akorirwo egwatĩre bŭrŭri ũrĩa warĩ wake kũna, Kalebu agĩciria igŭrũ rĩa ngumo ĩrĩa angĩatigire na thutrha. Hihi njiarwa ciake nĩcingĩathire na mbere kwĩhoka Ngai ũrĩa we amwĩhokete?

Nĩ onanĩtie atĩ Ngai no ehokwo, rĩu endaga one andũ marĩ na wĩtĩkio ta ũcio, nĩguo amũnengererie kĩmũũrĩ.

Nĩ ũndũ ũcio, akĩranĩra kũhikithia mwarĩ kŭrĩ ũrĩa ũkũhũra na ehotanĩre Kiriathi-sepheri, na no kwoĩkaine ta Debiri (Josh. 15:15-16).

Mwanake wamwĩtaga mamawe wetagwo Othnieli nĩwe njamba ya hinya ĩrĩa yaingĩrire itũũra, na ĩgĩtuĩka mŭtirĩrĩri bŭrŭri wa mbere wa Aisiraeli (Josh. 15:17; Atirĩrĩri 3:9-11).

Thutha wa kũhikia Achisahi, mwarĩ wa Kalebu, akĩũria ithe amwĩtĩkĩrie kwararamia kŭrĩamarĩkĩtie kwĩgwatĩra (Josh. 15:18-19), ũguo enyonganie ta mŭgai mwagĩrĩru wa Kalebu.

WĪTĪKIO WA JOSHUA

“Rĩrĩa maarĩkirie kũgaya bũrũri ũcio kũringana na ũrĩa icunjĩ ciaheanĩtwo-rĩ, andũ a Isiraeli makĩhe Joshua mũrũ wa Nuni igai gatagatĩ-inĩ kao” (Joshua 19:49)

Ta mũndũ mwĩthĩ, Joshua athurĩtwo nĩ Musa ta mũnyinyi wake. Onanirie wathĩki, ũrũme, wĩtĩkio, ũteithio, na wendo wa maũndũ ma Ngai (Thaama. 33:11).

Rĩrĩa ihinda rĩakinyire rĩa gwĩtia bũrũri wake, etereire onginya rĩrĩa mĩhĩrĩga yothe yyegwatĩire igai rĩao, na “kũrĩa gwatigĩtwo” [Timinathi-serah] (Josh. 19:50), itũũra rĩarĩ hakuhĩ na Shiloh, kũrĩa Kĩgongona kĩambararĩtio.

Kumana na rũgano rũrũ, tũreruta atĩ:

**Wĩtĩkio
ndwagagĩra
kĩene kĩhooto;
ũrĩa wĩkaga nĩ
kũheana
mwena wĩna
ũtiganu wa
mũtaũkĩre**

**Handũ ha
inegene,
twĩtĩtwo
twĩhoke na
twĩneane kũrĩ
mĩbango ya
Ngai**

**Irathimo
ciũkaga kũrĩ
arĩa matũraga
kũna thĩiniĩ
wa Mwathani**

**ũtũũro thĩiniĩ
mwĩeremano
yaguo
wagĩrĩrwo
gũtũũrwo
kũringana na
mĩkĩre nĩ Ngai**

**Nĩ wagĩrĩru
gũtũũra
hakuhĩ na
Ngai
(Thab. 84:10)**

ŪRĪA
TŪNGĪGWATĪRA
WĪTĪKIO

"Nĩ ũndũ ũcio, kuona atĩ nĩtũrigiĩcĩrio nĩ aira aingĩ ũguo mahaana ta itu inene-rĩ, nĩtwĩyaũrei kĩrĩa gĩothe gĩtũritũhĩre, o na wĩhia ũrĩa ũtũrigiicaga mũno, na tũgĩteng'ere ihenya rĩrĩa tũigĩrwo mbere iitũ tũkirĩĩrie. 2 Nĩtũcũthĩrĩrie Jesũ, ũrĩa mwambĩrĩria na mũkinyanĩria wa gwĩtĩkia gwitũ, ũrĩa nĩ ũndũ wa gĩkeno kĩrĩa aigĩrwo mbere yake-rĩ, nĩoomĩrĩrie kwambwo mũtharaba-inĩ, atekũũria gũconorwo, na rĩu aikarĩte thĩ guoko-inĩ kwa ũrĩo gwa gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Ngai." (Ahibirania 12:1-2 NKJV)

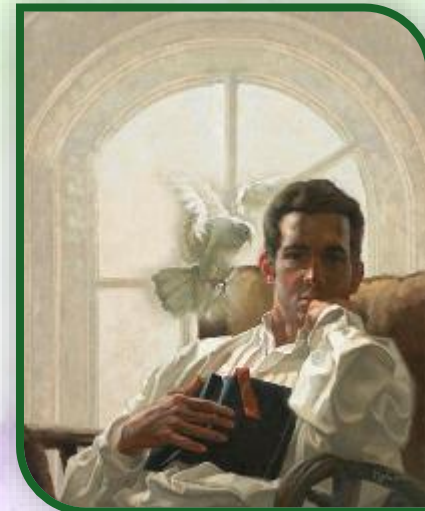
Mĩtugo iitũ yendaga kuonania kĩrĩa tũrona. Ona nĩitagwo ta "gĩcicio kĩa mĩcirĩrie" kĩrĩa gĩkĩra kibii ũtiganu gatagatĩ-inĩ ka kubarĩrĩa ũndũ na kũwĩka.

Bibilia ĩtwĩtaga tũrore mĩhiano ya njamba cia hinya cia wĩtĩkio, hena kũrora na njĩra ya mwanya Jĩsũ, arĩwe mũhiano mũnene makĩria (Ahib. 12:1-2).

Tũkĩruta mĩtũrĩre ya andũ a wĩtĩkio ta Kalebu na Joshua, twĩrutaga kwĩhoka Ngai ta ũrĩa mekire; kũruta ũira na ma twĩna ũcamba, ta ũrĩa mekire.

No tũngĩgarũrwo atĩa? Bibilia nĩ ĩtheretie: tũngĩtĩkĩria Roho Mũtheru arute wĩra thĩiniĩ witũ (2 Akor. 3:18). ũyũ nĩ wĩra ũrarutwo. No mũhaka tũthuure kũgarũrwo na, ta Kalebu, tũingĩre wĩra-inĩ. Twĩtĩtwo tũtuĩke magongona me muoyo kũrĩ Ngai (Arom. 12:1-2).

“Ũmũthĩ tũrabatara andũ mena ũrũmu wa kwĩhokeka, andũ marũmagĩrĩra Mwathani mategũtirika, andũ matakĩragio no maragia rĩrĩa mabataire kwaria, arĩa marĩ na ma ota chuma mĩrũgamo-inĩ, arĩa matacaragia mwĩyonanio menyonanie, no mathiaga menyihĩtie na Ngai, metereire, tha, marĩ kĩrĩko, andũ me gĩtĩyo, mataũkagwo atĩ catyanici ya mahooya nĩ rĩharĩria rĩa wĩtĩkio na kuonania wĩra ũkuga kũrĩ ũkumio wa Ngai na wega wa andũ ake.... Kũrũmĩrĩra Jĩsũ kũrabatarania garũrũku umanĩte ngoro-inĩ yoothe o kĩambĩrĩria, ona gũcokerwo kwa kũrũrwo gũkũ o mũthenya.

Nĩ wĩtĩkio wa Kalebu’ thĩiniĩ wa Ngai wamũheire ũrũme, ũkĩmũhotithia kwagĩra andũ guoya, na ũkĩmũhotithia kũrũgama na ũrũme na atekũinaina akĩgitĩra ũthingu. Kũhĩtũkĩra o kwĩhocia hinya o ũcio, njamba ndongoria nene ya mbũtũ cia matu-inĩ, mũthigari wa ma wa mũtharaba na amageerio marĩa monekana mũkĩre hinya na ũrũme cia kũhotana magerio marĩa mahaana ta matangĩhoteteka.